

Yale-academie voor internationaal leiderschap voor ervaringsdeskundigen

Wilma Boevink

Half mei was Wilma Boevink voor het eerst sinds heel lang weer op reis en wel naar Amerika. Op 12 en 13 mei vond een bijeenkomst plaats van ervaringsdeskundigen in New Haven. Ze was uitgenodigd door het International Initiative for Mental Health Leadership (IIMHL). En op 14 mei gaf ze een seminar in Boston.

Zaterdag 10 mei

Dit was Washington vandaag. Ik moest in een aparte 'straf'-rij A bij de douane, omdat ik een appel had ingevoerd. Die appel was overgebleven uit mijn lunchpakket. Ja, dat is een potentiële terroristische daad. Gelukkig had ik bij het invullen van het douaneformuliertje in al mijn wijsheid gelogen over mijn mentale toestand, anders was ik zeker naar strafrij Z verwezen. Dat moet wel de ergste rij zijn.

Washington DC Airport

De organisatie IIMHL

Het IIMHL is een samenwerkingsverband van acht landen gericht op verbetering van de geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg. Partners zijn: Australië, Engeland, Canada, Nieuw-Zeeland, Ierland, Schotland, Zweden en de Verenigde Staten. Deze landen beogen een netwerk te ontwikkelen waarin innovaties op genoemde gebieden worden uitgewisseld alsmede oplossingen voor problemen, kennis enzovoorts. Voorbeelden van thema's die al op de agenda stonden, zijn het terugdringen van dwang en drang, e-health en innovaties in de Jeugdzorg. Het IIMHL sponsorde recent een internationale bijeenkomst van zo'n tien ervaringsdeskundigen die ervaring hebben met het (bege)leiden van transformatieprocessen in de GGZ en verslavingszorg. Gastheer was professor Larry Davidson van Yale University in New Haven, Connecticut. Boevink oet'n Achterhook was ook van de partij.

Zondag 11 mei

Vroeg wakker! In voor een nieuwe dag, ook al sliep ik maar zo'n twee uur. Er ligt hier in de hotelkamer een boek vol met adressen van musea, maar ik wil liever die groene heuvel op daar in de verte. Maar ik weet dat dat veel te ver weg is voor een paar uurtjes. Vandaag maar even kalm aan doen. Het belooft een prachtige, zonnige dag te worden, deze Moederdag. Wel balen dat ik vergeten ben ontbijt op bed te bestellen. Dit was mijn kans geweest om voor het eerst op Moederdag een ècht ontbijt op bed te krijgen. Ik was gewoon te moe vannacht... euhhh... gisteravond... gistermiddag. Ik kon niet meer recht kijken en niet meer recht denken. Maar ik ben er! Ik zag er vreselijk tegen op, maar alles ging goed en I have made it!

Uitzicht vanuit mijn hotelkamer

Doel

Uit de uitnodigingsbrief: De gedachte achter de IIMHL bijeenkomst is dat transformatie in de GGZ naar herstelgeoriënteerde programma's en processen geleid moet worden door ervaringsdeskundigen uit de internationale herstelgemeenschap, dat de leiders van deze veranderingen gezocht moeten worden. De genodigden worden op grond van hun werk tot nu toe gezien als leiders in veranderingen richting hersteloriëntatie in de GGZ. De IIMHL wil meer weten over de vaardigheden van ervaringsdeskundigen (zowel qua herstel als GGZ-gebruik) en competenties die hen tot effectieve leiders maken. Wat hebben we door te geven aan volgende lichtingen, toekomstige leiders? Zowel wat betreft onze kennis en ervaring in het herinrichten van zorgsystemen tot meer helende herstelgeoriënteerde systemen als competenties en vaardigheden die nodig zijn om effectieve leiders te worden. Wie kan zoveel vleierij weerstaan en zo'n uitnodiging afslaan?

Zondag 11 mei

De hele dag veel last van te weinig slaap, dus ik doe het kalm aan. De eerste uren mijn seminar voor Boston voorbereiden en lekkere koffie slurpen. 's Middags wat rondkuieren door New Haven. Maar als ik steeds vaker over onzichtbare hobbels in de stoep begin te struikelen van moeheid, vind ik het wel weer genoeg. Bij de laatste Starbucks voor mijn hotel nog een lekkere caramel frappuccino gescoord. Het is tenslotte Mother's day en ik heb er twee tot in de pubertijd geholpen. Hier wenst iedereen je zomaar Happy Mother's day. Toch wel bijzonder na al die jaren Calvinisme bij ons thuis.

Yale-gebouwen en voorzichtig voorjaar

Tegen vieren is het helemaal op, mijn energie. Ik wil alleen nog maar naar bed. Ik scoor tegenover mijn hotel bij de pizzeria de kleinste pizza die ze hebben en sleep het enorme monster mee naar mijn kamer. Die is goed voor de avond, de ochtend en ook nog wel een lunch, zo schat ik in. Ik geloof dat het ongeveer half zes is als ik in coma val.

Ella Mae and her Daddy

Maandag 12 mei

Vijf uur 's ochtends. Helemaal weer in voor de nieuwe dag. Die begin ik hier steeds met een kop heerlijke koffie, te halen beneden in de lounge en met het Youtube filmpje waarin Ella Mae met Hi Daddy en het meezingen met Elvis Presly elke keer opnieuw vertedert. Een feestje. Ella Mae kijken en luisteren is onderdeel van een set van afspraken en maatregelen die ik met het thuisfront opstelde

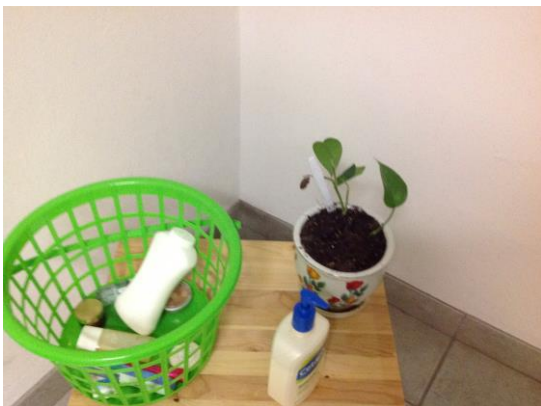
om dit avontuur goed door te komen. Tot nu toe werkt het zelfzorgpakket erg goed. Na Ella en her Hi Daddy verder met de powerpoint presentatie voor Boston. Die is nog niet af, maar morgen heb ik nog twee uur treinreizen voor de boeg, dus tijd zat. Ik presenteer er de documentaire Gekkenwerk en onze trialstudie naar het HEE programma. Spannend. Maar nu eerst twee dagen Yale. Vandaag gaat het beginnen.

Dag 1

De eerste dag met de 'Yale-leaders', zal ik het groepje dan maar met een Hollandse knipoog noemen. We zitten in een vleugel van wat een oude fabriekshal lijkt, in een wat minder welgestelde wijk lijkt het. Onze gastheren/vrouwen zijn de mensen van het Yale Recovery Centre, dat is opgericht door Larry Davidson.
Recovery Center

Wellicht kennen sommigen hem van zijn lange lijst van onderzoekspublicaties op het terrein van onder andere rehabilitatie en herstel. Bijzonder mooi gevonden vind ik nog steeds de titel van een publicatie: 'Life is not an outcome'. Van buiten is het gebouw duidelijk niet af. Van binnen ziet het er prachtig en warm aangekleed uit. Zelfs het plantje op het toilet ziet er erg goed verzorgd uit. Dat zegt mij genoeg!

Het wc-plantje

Vooraf is er druk heen en weer gemaaild om de agenda vast te stellen met vooral de bedoeling aan het einde van dag twee met een zinvolle opbrengst te kunnen komen. Uiteraard is er de toelichting op de bijeenkomst door IIMHL-vertegenwoordiger Fran Silvestri en maken we kennis met elkaar, elkaars persoonlijke levenspad met de nodige hobbels en het werk en posities als ervaringsdeskundigen. Er zitten onderzoekers aan tafel, beleidsmakers, netwerkers uit de verslavingszorg, zelfhulpontwikkelaars.

Mary O'Hagan aan het woord

Die dag bespreken we steeds een thema naar aanleiding van een inleiding van één van ons. De thema's zijn achtereenvolgens:

- 1. wat zijn de kenmerken van een getransformeerde geestelijke gezondheidszorg?**
- 2. wat is de huidige stand van zaken als het gaat om ervaringsdeskundig leiderschap?**
- 3. Welke aanvullende vaardigheden en competenties zijn nodig voor volgende generaties van leiders om effectief te kunnen zijn?**

Het is voor mij erg lang geleden dat ik een hele dag aan het werk was, omdat ik de energie daarvoor niet meer had. Nu ben ik vooral in het begin erg onzeker of ik wel bij dit gezelschap pas, maar gaandeweg blijken dat beginnerszenuwen. Ik moet me over de herrie van de airco heenzetten als slechthorende met geluidsversterkers, ik moet me focussen op wat gezegd wordt en even weer leren liplezen in het Engels. Alles is even nieuw, zo ook het jargon dat in het begin van de dag wordt gebruikt en me tamelijk wollig en abstract en zelfs nietszeggend overkomt. Maar ik realiseer me ook dat ik er te lang uit ben geweest om in zo'n vroeg stadium al een oordeel te vellen. Misschien snap ik het gewoon nog niet zo goed. Ik ben tenslotte de enige uit een land dat geen lid is van het IIMHL, had ook nog nooit van het bestaan ervan gehoord. Wat word ik toch verstandig! Wel geholpen door de mensen thuis, Frank, en de hulpverleners van mijn traumateam, met wie ik open sms-lijntjes heb. Wat een gouden lui, zeg. Want door hun aanmoediging kom ik er doorheen en gaandeweg de dag voel ik de spirit steeds meer door mijn aderen stromen door al die kennis en power die daar aan tafel zit. Het wordt steeds concreter en inspirerender en steeds vaker leg ik in gedachten verbanden met de situatie in ons land en hoe we er voor staan met de HEE-thema's.

Een hele dag werken lukt me nog wel. Maar daarna meegaan uit eten is me te veel. Een salade gekocht en om zes uur 's avonds mag ik van mezelf al weer naar bed.

Dinsdag 13 mei

Vijf uur wakker en met een kop koffie genoten van Ella Mae en haar onbevagen hechting aan haar pappa. Nog even gewerkt en daarna mijn koffer gepakt. Die middag vertrek ik nog voor we in Yale klaar zijn met de trein naar Boston. We ontbijten met z'n allen ergens in een Amerikaanse gelegenheid. Wijselijk bestel ik een kommetje geweldige granen en verder alleen koffie. Ik ken ze inmiddels, die monsterachtig omvangrijke maaltijden waar je niet overheen kunt kijken en die je al helemaal niet op krijgt, daar in de VS.

Dag 2

Die dag lopen we naar de oude gebouwen van Yale University. Wat een sfeervolle stad is New Haven. Al die enorm oude gebouwen worden afgewisseld met nieuwbouw, maar nergens stoort dat. Wij zitten dit keer in echte Harry Potter sferen.

Harry Potter Yale

Vandaag staat op de agenda hoe we de basis kunnen leggen voor voortgaande inspanningen om ervaringsdeskundig leiderschap op de kaart te krijgen bij veranderingen in de GGZ. En ook hoe we dit thema onder de aandacht kunnen krijgen bij beleidsmakers en fondsen om die inspanningen te

ondersteunen. Helaas maak ik de afronding van de dag niet meer mee. Na de lunch moet ik naar het station om mijn trein te halen.

Inmiddels heb ik van al die intellectuele uitdagingen vleugels gekregen en zie ik haarscherp wat me te doen staat. In mijn eigen carrière, thuis in eigen land, ten eerste, maar ook breder. Zo goed, zo'n uitwisseling met zulke fijne en wijze mensen. Thanks Larry for inviting me. Terwijl Nederland niet eens bij de IIMHL betrokken is en ik waarschijnlijk ook niemand van VWS hier warm voor zal krijgen. Dat maakt me ook niet veel uit. Ikzelf weet weer hoe enorm belangrijk het is om met gelijkgestemden te kunnen uitwisselen en jezelf op scherp te stellen. Zo'n kans krijg ik graag nog eens.

De crew van Yale (van links naar rechts): Larry Davidson (VS), Chacku Mathai (VS), Chyrell Bellamy (VS), Mary O'Hagan (Nieuw-Zeeland), Wilma Boevink (Nederland), Anthony Stratford (Australië), Susan Hardie (Canada), Emma Watson (Engeland), Gordon Johnson (Schotland), Eduardo Vega (VS) (niet op deze foto: Julie Repper uit Engeland)

Uiteindelijk wordt er een voorstel geformuleerd richting het IIMHL waarin van leiderschap door ervaringsdeskundigen een mooi nieuw kennisterrein wordt gemaakt. En er een digitale en realistische 'international leadership academy' voor ervaringsdeskundigen wordt gevestigd aan de Yale University. Ach, natuurlijk waren er vanaf het begin allerlei belangen mee gemoeid. Ik vind het niet (meer) erg. Als het belangrijke project van de grond komt, werk ik er graag aan mee.

Dinsdagmiddag 13 mei

Dinsdagmiddag ben ik met Amtrak van New Haven naar Boston gereisd. Ik heb een flintertje van dat enorme land gezien door het treinraampje heen. Vanaf Boston ben ik door mijn gastvrouw naar haar woonplaats Lexington gereden, alwaar ik een korte rondrit kreeg. Lexington is beroemd, omdat daar onder andere de eerste schoten van de onafhankelijkheidsoorlog vielen. En nu wonen er beroemde mensen, waaronder veel Nobelprijswinnaars. Ik keek mijn ogen uit van al die rijkdom en maakte een foto van een enorm huis in 'Upper Lexington'. Mijn gastvrouw moest zo ontzettend lachen... het was niet het huis, maar de garage die ik had vastgelegd... Je maakt wat mee, zou Herman Finkers zeggen.

Ik overnachtte definitely not in Upper Lexington, maar voelde me in het huis van mijn gastvrouw bijzonder welkom en heerlijk op mijn gemak.

Een nederig stulpje in Lexington

Omdat Boston slechts op twee uur treinreizen van New Haven lag, werd een combinatie voorgesteld door Marianne Farkas, professor of Psychiatric Rehabilitation aan het Center for Psychiatric Rehabilitation aan de Boston University. Ze vroeg me een seminar te komen verzorgen over mijn onderzoek naar de effecten van het HEE programma voor een publiek van onderzoekers, trainers, familieleden en cliënten van het Psychiatric Rehabilitation and Recovery Center in Boston. Ik vond dat prima, temeer daar ik in staat was geweest de documentaire *Gekkenwerk Engels* te laten ondertitelen. Deze wilde ik niet alleen in Yale laten zien, maar ook in Boston laten 'testen'. Ik wilde weten of de inhoud typisch Nederlands was of breder geldend zou blijken. Daarmee had ik een seminar waardig programma. Eerst de documentaire *Mad Pride: Tree in Psychiatry* met kort de gelegenheid voor reacties en vragen. Daarna mijn presentatie van het onderzoek naar HEE en aanvullend wederom, maar nu langer uitwisseling hierover.

Het was een groot succes. In de bron van de psychiatrische rehabilitatie (en van daaruit ook enigszins herstel) kwam ik terug met wat wij er in Nederland mee hadden gedaan bij HEE. Nee, ik kwam terug met HEE, want dat hadden we er mee gedaan. En van de documentaire raakten mensen zeer geëmotioneerd. Die Engelse versie, die moet er officieel komen, besloot ik daar ter plekke. Die moet ik vrijgekocht krijgen voor de wereld. En het onderzoek vonden ze reuze interessant, ook omdat hen dat weer wat in handen zou geven als argumenten voor hun zaak. Helaas had ik nog geen publicatie. Maar die gaat er nu gauw komen. Dat weet ik zeker. Ik vond het zo raar, dat ik daar, waar het ooit begon, nu kwam vertellen en wat kwam brengen. Dat het nu even andersom was. Zo fijn en inspirerend ook. Zo'n kroon op mijn werk.

En toen moest ik sjeesen om op tijd op het vliegveld te zijn, alweer haasten. Want veiligheidsmaatregelen vragen in Amerika veel meer tijd dan in andere landen. Voor ik het wist zat ik al weer ergens met mijn spullen te wachten bij een gate met alweer een beker koffie en mijn supermooie boek (*Verre Jaren Anderen* van Paustovskij).

Donderdag 15 mei

Om vijf uur in de ochtend kom ik in Dublin aan. Waarom weet ik niet, maar mijn vliegtuig naar Amsterdam vertrekt pas om half twaalf. Dat worden nog heel wat cappuccino's vrees ik. Slapen lukt echt niet meer. Om acht uur komt de koffie mijn neus uit. En ik ben uitgekeken op dat anderhalve vliegtuig onder mijn neus. En de cadeautjes voor thuis zitten in mijn tas. Zal ik dan toch een poging wagen en dat onderzoeksartikel voor mijn proefschrift afmaken? Ik ben bijna thuis, vol energie en

nieuwe ideeën en mijn eerste grote onderneming sinds tijden is me goed vergaan. Ella Mae and her Daddy, een open lijn met mijn maatjes op het thuisfront, nog veel meer maatregelen die ik hier liever onvermeld laat en last but zeker not least, de invaller voor Luna: OLLIE als vast onderdeel van mijn survivalskit. Het heeft allemaal geholpen.

